

אנשים

חמור מפי עגלון

מי שהזכיר בשבוע האחרון שמה של אישיות כלשהי — הזכיר אירוע פוליטי. אישיות המדינה נאמו, נסעו, שפכו אימרות שפר, או הסתכסכו בהתפתחות-בחירות. לקראת הופעתו של **מנחם בגין** בנתניה, למשל, החליטה המשטרה לנקוט בכל ה"צעדים למניעת גיאומטריות, שתבלע בגלי ההתלהבות כל שריד של סדר. על כן הקימה המשטרה מחסומים בכל הדרכים המובילות למקום העצרת. המחסומים היו כה קפדניים, שבגין עצמו הצליח רק בקושי לעבור דרכם. שלוש פעמים נעצר על ידי השוטרים, נאלץ להוכיח כי הוא הנואם שלכבודו נקטו כל אמצעי הזהירות. . . . ח"כ **יגאל אלון**, לעומת זאת, מצא זמן להופיע בפני קהל מצומצם ונבחר, לרגל הופעת ספרו **מטח החול**. היו אלה בעיקר ותיקי הפלמ"ח, שבאו לשמוע את שבחי הפרופסור **יוחנן רטנר**, **ישראל גלילי** ואת יגאל עצמו. לפני תחילת הפגישה סיפר אלון באוזני מכת: "אני חושב שכבר מיציתי באסיפות הבחירות את מיכסת הדיבור ה"מותרת לאדם. אחרי הבחירות אצא לשנה למנוח שתקנים. עם השתי, כמובן. כאשר העיר המכת: "אם כך, תצטרך לכבוש את לטרון (שם נמצא מנוח הטרופיסטים — הנזירים השתקנים)". תיקן האלון: "לשם רר, לא לכבוש. . . . ח"כ **יוחנן באדר** פיצל את אישיותו בין מערכת הבחירות ובין משחק הכדורגל עם יוגוסלביה. מאחר שנמנע ממנו לחזות במשחק, בגלל עבודתו בועדת הבחירות המרכזית, פקד באדר על המרכז של הועדה להאזין לשידור המשחק ברדיו, למסור לו כל כמה דקות על התפתחות המשחק. . . . בפי ח"כ חרותי אחר, **יוסף שופמן**, שהופיע בפני קהל בו חרים מעדות המזרח, היתה הוכחה חותכת כי משה רבנו היה ממוצא ספרדי, ולא אשכנזי: "אחרת היו קוראים לו משה רבינו" ב"ש". . . . שר האוצר **דוד אשכול** מצא לו פנאי השבוע לסייר בתערוכת תל-אביב ולבקר במועדון תל-אביב הקטנה. כאשר הופיע אשכול במועדון, היתה כבר התכנית באמצעיתה, והוא היה מלא עד אפס מקום. מליון של אשכול גייס עובדו ועבור פמליתו כסאות מהיושבים בסביבה. העיר לשר אתה האורחים: "מה יש? תש"א איך איהו כסא גם לאופוזיציה". . . . נואם מפא"י אחר, **אבא אבן**, שבאסיפת בחירות אחת של מפלגתו, בשכונת שפירא בתל-אביב, נשא דברים בארבע שפות: ב"צרפתית, בערבית, בפרסית ובספרדית, מצא את עצמו שלא בנוח בנהגו במכוניתו ה"פרסית ברחובות. אבן, שאינו מתמצא עדיין בסדרי התנועה המקומיים, החנה את מכוניתו ברחוב בו נוהגים העגלונים להעמיד את עגלותיהם, ובו אין נהגים מחנים מכוניות, וזה מיד בפניה אריבה מצד עגלון שלא הכיר ר"ו: "איפה אתה עומד, חמור?". . . . בעת קבלת פנים שנערכה במכון לחקר הנגב, הסובבה **פזיה ברגוריון** רעית ראש הממשלה בין האורחים, חטפה שיחה עם כמה מהם. כאשר פגשה בעתונאית אוטטריה ירועה, שאלה אותה פולה: "מאיפה את?".

פסוקי

- **ח"כ המפלגה הפרוגרסר**
בית יזהר הררי: "אילו מצא אבן אבן בשבוע מארצות-הברית ארבעים ח"כים פרוגרסיבים לעומת חמישה ח"כים של מפא"י, היה ללא ספק הופך לפרוגרסיבי ולא למפא"יניק".
- **דוד ברגוריון**, בכנס ארצי של ועדי בתי-הכנסת שנערך בעיינות: "חיל עברי יכול לשבוע אפילו כשמישים לו אוכל כשר".
- **שמעון פרס**, באסיפת בחירות של עולי מצרים: "מי הם מורדי אל-גיריה? רוצחים מתועבים של השליחים שלנו".
- **מאיר יערי**, מנהיג מפ"ם: "אני מאחל לברגוריון שיהיה כל כך בלתי-תלוי במערב, כמו שאנחנו בלתי-תלויים במזרח".
- **ח"כ חרות ד"ר שמשון יוניצ'מן**, בתשובה להכרזת אבן אבן כי מפא"י היא מדינה בועיר-אנפני: "לכל מדינה בעולם יש מפלגת פועלים משלה, ואילו מפא"י היא מפלגת הפרעלים היחידה שיש לה מדינה משלה".
- **שר המשפטים פנחס רוזן**:

אסיה. על רקע השפע והשעמום מן החיים בארצות-הברית או בשבדיה או במקרים מסויימים, על רקע חוסר החזון וחוסר היעוד. דומה שמשבר מסוג זה עובר על הנוער בארץ. אם כי המחנכים בעולם סבורים שהישראליים חייבים להיות מאושרים: יש להם מה לתת לנוער — לבנות חברה, ליישב את הנגב, להפריח את השמ"מה.

אולם החזון והיעוד החשובים ביותר לנוער בארץ הם בנינו של עם אחד. בעליית הנוער חונכו יוצאי שבעים ארצות, בהם 40 אלף יוצאי עדות ה"מזרח, ומעטים הם הגופים שעשו בהצלחה כה רבה לקידום האחוה היהודית. כי עליית הנוער לא חיכתה לוואדי סליב. מאז ביקר משה קול במארוקו, ב-1949, שיקמה עליית ה"נוער רבבות צעירים (בניהם 15 אלף יוצאי צפון-אפריקה), אותם אפשר למצוא בבתי-חרושת ובמשקים, כמו רים וכאחיות, כחקלאים וכקציני צה"ל. ועליית הנוער היא בן בית בחווה של בית"ר ובקיבוץ של השומר ה"צעיר".

על זה גאוותו של משה קול: שור-תפות האמת שהצליח להקים עם כל גוף בארץ — מיישוב אגודת ישראל עד למושב מפא"י. קול רואה גורה שווה גם במדינה. אפשר להקים קואליציה, בין מעבידים לעובדים, בין דתיים וחופשיים, כולם למען המדינה והמדינה למען כולם.

דרושה גם קואליציה של אמת בין מדינת ישראל לעם היהודי. עד כה זלזלו בתנועה הציונית, נטו לשכוח כי בסופו של דבר אפשר לסמוך אך ורק על העם היהודי. יש לחנך את הנוער להכרת קשרינו לעם היהודי כשם שיש לחנך את הנוער היהודי בגולה לייעודו בארץ. לא לחינם היו אלה הפרוגרסיבים שלחמו כל כך לחקיקת חוק האמנה — הנותן תוקף חוקי לשותפות עם העם היהודי בע"לם. כי העם היהודי איננו רק מקור לקבלת כספים, הוא מקור כוחנו והוא נושא תרבותנו הגדולה.

משה קול איננו מסכים לכך שהנוער יברח מן הבעייה של הקשר אל העם היהודי. הוא תובע להאבק עם הבעייה ולפתור אותה, לעצב את ייעוד הדור הצעיר כחיל החלוץ של עם ישראל. בדיוק כפי ש-60 אלף בני הנוער שעברו את עליית הנוער ב"13 השנים האחרונות הם חלוצי הנוער היהודי בגולה.

• פעולה ברוכה אחרת של עליית הנוער: הקמת מרכזים יומיים לנוער, בהם לומד ומועסק נוער בגיל 14 עד 17. במרכזים אלה, מקריית שמונה עד קרית גת, ניתנת אפשרות לנוער זה גם ללמוד, גם להרוויח סכום לא מבוטל בעבודה במפעלים הצמודים למרכזים אלה, לעזור בכך למשפחות.

מפלגה איננה נמדדת רק במצעה. מפלגה גם אינה נמדדת בסיסיותה או בהבטחותיה בלבד. קנה-מידה חשוב לטיבה של מפלגה הם האישיות העומדים בראשה. על טיבו של משה קול, המועמד השני של המפלגה הפרוגרסיבית לכנסת, וי"ר הנהלת המפלגה, אפשר לעמוד מפעילותו הציבורית ומהאני מאמין! שלו, השואף בארץ ובגולה לרצון טוב, לשותפות אמת, לאחוה יהודית, ל-

עם אחד

כשיקר משה קול ב-1958 בטוקיו, בכנס הארגון הבינלאומי של ה"א"ם לקהילות ילדים (שקול הוא סגן

משה קול עומד זה 13 שנה בראש עליית הנוער. משך אותה תקופה קל"טה עליית הנוער 60 אלף ילדים ובני-נוער. הישג זה הוא למשה קול ההישג החשוב ביותר בחייו. לגביו קודם בניין אנשים לבניין משקים ובי"תים. בלי אנשים בריאים, בעלי הכרה, מאושרים ושמחים בחלקם לא יקום משק מפותח, לא תזכה ישראל בעצ"מאותה הכלכלית ולא תהיה מדינת ישראל לעם היהודי מה שהעם היהודי מצפה ממנה.

כי מדינת ישראל איננה מטרה. היא אמצעי בשביל העם היהודי. יש לטפח ערכים כאלה במדינת ישראל שהעם, ובמיוחד הנוער היהודי, ירצה לעלות ארצה. ולא רק כתוצאה של פרעות וגירושים אלא מתוך שאיפה למצוא בארץ חיים רבי-ערכים וחיוניים.

משה קול, 48, "האבא" של עליית הנוער ואחד מחותמי מגילת העצמאות, נבחר ציר לקונגרס ה"ציוני כבר בגיל 22, היה המזכיר הראשון של העובד הציוני הנהו חבר הנהלת הסוכנות זה 14 שנה. מר קול היה חבר מועצת המדינה הזמנית, שקדמה לכנסת הראשונה, ונבחר לכל כנסת, אלא שבשלוש הפעמים הקודמות התפטר על"מנת להתמסר לעבודתו בעליית הנוער (בתמונה למעלה עם ה"פטרונות העולמית של עליית ה"נוער, אלמנת נשיא ארצות-הברית, הגברת אלינור רוזוולט, בעת ביקור בארץ). בכנסת הרביעית מת"עדת מר קול להתמסר לעבודה הפרלמנטאית.

הנשיא שלו) נותח בהרחבה משבר הנוער בעולם. המשבר מתחולל על רקעים שונים: על רקע העוני ב-

מתוך חששים האלף שנקלטו על-ידי עליית הנוער משך 25 שנות קיומה.